

UGOVOR O RAZINI USLUGE IZMEĐU RIZNICE / MINISTARSTVA FINANCIJA I SREDIŠNJE BANKE

Listopad 2017.

Sažetak

Ovo je izvješće pripremljeno kao edukativni materijal na zahtjev članova Radne skupine za upravljanje novčanim sredstvima PEMPAL-ova TCOP-a. U ovom se izvješću razjašnjava osnovno svojstvo ugovora o razini usluge (SLA) sklopljenih između riznice / Ministarstva financija i Središnje banke kojima su obuhvaćene usluge riznice koje institucije međusobno pružaju jedna drugoj u pogledu državnog upravljanja novčanim sredstvima i javnog duga te za provedbu monetarne politike. Izvješće je namijenjeno kao pomoć zemljama koje izrađuju ugovore o razini usluge i svrha mu je osigurati materijale koje zemlje mogu iskoristiti za pripremu takvih ugovora. Takvi ugovori o razini usluge rijetko se objavljuju jer uglavnom uključuju podatke koji se smatraju poslovnom tajnom. Stoga se ovim izvješćem nastoje ispuniti postojeće praznine u dostupnim informacijama.

Zajednica prakse za riznicu PEMPAL-a

www.pempal.org

Sadržaj

POKRATE	- 2 -
UVOD	- 3 -
OKVIR POLITIKE	- 4 -
ULOGA SLA-A	- 5 -
OBUHVAĆENE USLUGE	- 5 -
STRUKTURA SLA-A	- 7 -
PRILOG A: USLUGE KOJE OBUHVAĆA SLA	- 9 -
BANKOVNE USLUGE	- 9 -
USLUGE FISKALNE AGENCIJE	- 10 -
NAMIRENJE I POVEZANE USLUGE	- 11 -
USLUGE REGISTRACIJE	- 11 -
KONTINUITET POSLOVANJA	- 12 -
USLUGE RIZNICE PREMA SB-U	- 12 -
PRILOG B: STRUKTURA SLA-A	- 13 -

Pokrate

AFT	Agence France Trésor [Ured za upravljanje dugom u Francuskoj]
ALM	Upravljanje imovinom i obvezama (engl. <i>Asset and Liability Management</i>)
BdF	Banque de France
SB	Središnja banka
DMO	Ured za upravljanje dugom (engl. <i>Debt Management Office</i>)
Realizacije	Državni integrirani informacijski sustav za upravljanje javnim financijama (engl. <i>Government Integrated Financial Management Information System</i>)
MF	Ministarstvo financija
MoR	Memorandum o razumijevanju
IT	Informacijska tehnologija
SLA	Ugovor o razini usluge (engl. <i>Service Level Agreement</i>)
Tbills	Trezorski zapisi (engl. <i>Treasury bills</i>)
JRR	Jedinstveni račun riznice

Uvod

1. Ovo je izvješće pripremljeno kao edukativni materijal na zahtjev članova Radne skupine za upravljanje novčanim sredstvima PEMPAL-ova TCOP-a¹. Zahtjev su uputili nakon rasprave koja je održana na sastanku Radne skupine u Moskvi u travnju 2017. O nacrtu izvješća Radna skupina raspravljala je na sastanku održanom u Kišinjevu u listopadu 2017².

2. U ovom se izvješću razjašnjava svojstvo Ugovora o razini usluge (SLA) sklopljenoga između Ministarstva financija (MF) i Središnje banke (SB) kojim su obuhvaćene usluge riznice koje institucije međusobno pružaju jedna drugoj. U tom kontekstu, upravo su te usluge važne za državno upravljanje novčanim sredstvima i javnim dugom, kao i za poslove monetarne politike. Izvješće je namijenjeno kao pomoć onim zemljama koje izrađuju SLA. Iako su određene preporuke razumljive same po sebi, svrha je većine njih služiti kao materijal koje zemlje mogu iskoristiti za pripremu SLA-a, uzimajući u obzir vlastite potrebe i okolnosti.

3. Te usluge uglavnom SB pruža MF-u, iako će određene usluge MF pružiti SB-u. Iako se institucionalne strukture razlikuju od zemlje do zemlje, obično je riznica ta funkcija unutar MF-a koja je odgovorna za primanje (ili nabavu) predmetnih usluga, bilo da je riznica organizirana kao poluautonoma agencija bilo da je samo još jedna uprava unutar MF-a. Riznica će biti odgovorna i za izradu relevantnih ugovora i za pregovore o njima, čak i ako ih potpiše ministar ili visoki dužnosnik MF-a. Stoga se u nastavku riznica navodi kao pandan MF-u.

4. Pitanja istaknuta u nastavku i u prilogima koja bi mogla biti obuhvaćena SLA-om temelje se na primjerima drugih zemalja. Međutim, mnogi su od tih primjera preuzeti iz materijala pribavljenih u okviru rada na tehničkoj podršci pojedinih zemalja i ne mogu se izravno navoditi. U većini se primjera stoga ne navodi izvor ni podaci o kvantiteti. SLA-ovi se rijetko objavljuju uglavnom jer uključuju materijale koji se smatraju poslovnom tajnom, npr. SB neće htjeti otkriti pojedinosti svoje suradnje s riznicom u pogledu pružanja usluga drugim bankama kojima možda isto tako pruža usluge. Povjerljivost može biti važna i u sprječavanju prijevare s obzirom na to da će u SLA-ovima biti navedeni i bankovni podaci te podaci o potpisnicima.

¹ Ovo je izvješće izradio Mike Williams; iskorišteni su komentari iz prethodnog nacrtu Lilije Razlog (Svjetska banka), kao i iz rasprava s kolegama iz Ureda za upravljanje dugom u Ujedinjenoj Kraljevini i iz drugih izvora. Komentare ili daljnje informacije možete poslati Mikeu Williamsu na adresu mike.williams@mj-w.net uz Elenu Nikulinu (voditeljica programa PEMPAL) u kopiji putem adrese enikulina@worldbank.org.

² PEMPAL, mreža za učenje uz pomoć kolega za područje upravljanja javnim rashodima, sastoji se od financijskih praktičara iz javnog sektora, iz Europe i srednje Azije. Tim se programom osiguravaju prilike za stručni razvoj i učenje od kolega, gdje članovi mogu usporediti svoje sustave upravljanja javnim financijama i steći znanje aktivnim sudjelovanjem na sastancima, radionicama i studijskim posjetima. PEMPAL se temelji na trima zajednicama prakse: zajednici prakse za proračun (BCOP), zajednici prakse za riznicu (TCOP) i zajednici prakse za unutarnju reviziju (IACOP). Program financijski podupire nekoliko razvojnih partnera, uključujući Svjetsku banku, švicarsko Državno tajništvo za ekonomske poslove, Ministarstvo financija Ruske Federacije i drugi. Informacije o radu PEMPAL-a i njegove Zajednice prakse za riznicu (TCOP) mogu se pronaći na: <https://www.pempal.org/event/treasury>.

Okvir politike

5. Naglasak je SLA-a na pruženim uslugama, a ne na okviru politike između MF-a i SB-a. Ovaj je okvir politike važan i primjenjuje se na različitim razinama:³
6. kako bi se omogućila koherentnost politika na visokoj razini među monetarnom i fiskalnom politikom te politikom upravljanja dugom i financijskim sredstvima;
7. kako bi se osiguralo da se pri izradi bilance SB-a i državne bilance uzimaju u obzir zasebna i skupna izloženost riziku. Strategija upravljanja dugom, koja se sve češće razvija u okviru upravljanja imovinom i obvezama, važna je u ovom kontekstu;
8. kako bi se utvrdila područja poslovnih interakcija i način na koji bi se najbolje mogli ostvariti zajednički ciljevi i riješiti mogući sukobi.
9. Postojat će brojni mehanizmi za rješavanje tih pitanja politike u različitim stupnjevima i na različitim razinama formalnosti. Mogu biti obuhvaćeni zakonodavstvom, razmjenom dopisa ili određenim oblikom memoranduma o razumijevanju (MoR). Mogu se institucionalizirati u službenim odborima ili se osloniti na običaje i praksu. Isti bi mehanizmi mogli obuhvatiti više od jednog područja, a MoR (ili MoR-ovi) bi često mogao sadržavati materijale koji bi se isto tako mogli nalaziti u SLA-ovima.⁴ Okvir 1. sažima određena pitanja koja bi MoR često mogao obuhvaćati.⁵

Okvir 1.: Određena pitanja u pogledu interakcije vodeće politike iz MoR-a

- Zajednički program za razvoj tržišta novca, uključujući politike i poslovanje za izdavanje vrijednosnih papira i uloge vrijednosnih papira Središnje banke i trezorskih zapisa;
- Uloge u rješavanju bilo kakvih neobičnih tržišnih aktivnosti.⁶
- Način na koji bi središnja banka trebala izvijestiti o svojem viđenju tržišta i ulagača u pogledu programa za upravljanje dugom i novčanim sredstvima za predstojeće razdoblje.
- Stajališta središte banke o novim aktivnostima upravljanja novčanim sredstvima koje bi mogle imati utjecaj na likvidnost.

³ O tim se pitanjima pomnije raspravljalo na radionici PEMPAL-ova TCOP-a u Moskvi u travnju 2017.

⁴ Na primjer, Zelenortska Republika ima MoR kojim se utvrđuju pitanja politike visoke razine i operativna pitanja politike, osniva se tehnički odbor za rješavanje tih pitanja i utvrđuju se određeni financijski podaci koji bi trebali biti dostupni odboru te podatak o tome kad bi trebali biti proslijeđeni (pri čemu je posljednje više povezano sa SLA-om). Ugovor između SB-a i MF-a u Islandu obuhvaća i pitanja politike visoke razine i pružene usluge. Ovaj je ugovor jedan od rijetkih koji su objavljeni: vidjeti [http://www.lanamal.is/Assets/Agreement between MF and Central Bank.pdf](http://www.lanamal.is/Assets/Agreement%20between%20MF%20and%20Central%20Bank.pdf).

⁵ Preuzeto uz izmjene iz: Mario Pessoa i Mike Williams „Upravljanje državnim novčanim sredstvima: odnos između riznice i Središnje banke” (MMF-ova tehnička izvješća i priručnici, 2012.) www.imf.org/external/pubs/ft/tnm/2012/tnm1202.pdf.

⁶ Primjeri bi toga bile pojedine uloge u rješavanju bilo kakvog „posebnog monetarnog poslovanja”, kao što su kvantitativno popuštanje ili različiti programi potpore likvidnosti koji su izrađeni neposredno nakon financijske krize, npr. izdavanje i pozajmljivanje trezorskih zapisa riznice SB-u za daljnje kreditiranje bankama u obliku kolaterala. Isto tako, „posebne repo transakcije” mogu uključivati SB-ovo pozajmljivanje državnih obveznica tržištu na zahtjev riznice ili Ureda za upravljanje dugom (DMO).

- Ugovor između središnje banke i ministarstva financija o zajedničkom popisu primarnih dilera ili dražbovatelja, iako se to češće prepušta svakoj instituciji posebno.
- Plaćanje kamate na državne bilance u središnjoj banci (čije se načelo obično dogovara na razini politike, ali bi temelj kamatne stope – dospijeće, relevantni tržišni ekvivalenti itd. – također trebali biti utvrđeni u SLA-u).
- Razmjene informacija – odnosno obveze, mehanizam komunikacije i obuhvaćenih pitanja (npr. raspored planiranih dražbi, projekcije novčanog toka, bankarske informacije), iako bi rokovi i precizni zahtjevi bili navedeni u SLA-u.
- Određivanje npr. vremenskog okvira predmetnih dražbi i povezanih tržišnih objava te bilo koje prethodno upozorenje
- Kada riznica može posuđivati od SB-a, razumijevanje limita (iznosa, dospijeća, mogućnost obnove itd.) takvog zaduživanja, iako će i s tim povezani praktični detalji biti najčešće u SLA-u.

Uloga SLA-a

10. Uloga i obuhvat SLA-a razlikuje se od uloge MoR-a ili drugih mehanizama za razjašnjenje međudjelovanja politika. SLA nije područje koje je potpuno „lišeno politike” iako je moguće da se u njemu nastoji objelodaniti ugovore o politikama koji se sklapaju na višim razinama. No SLA određuje usluge koje će se pružiti i precizira zahtjeve, način na koje će se one pružiti i u skladu s kojim standardom, osnovu naknade i na koji će se način rješavati nedostaci ili sukobi u pogledu učinka. Uspoređan je s ugovorima za pružene usluge iz privatnog sektora. Međutim, punopravni ugovor između dviju organizacija koje su zapravo dio središnje države neće biti prikladan: imaju zajedničke ciljeve i mogu se (ili bi se trebale moći) osloniti na uspostavljeno međusobno povjerenje. Zasiurno ne bi trebale tužiti jedna drugu za nepostizanje učinka.

11. Svrha SLA-a uglavnom je upravljanje očekivanjima s objiju strana kako bi se izbjegli bilo kakvi nesporazumi u pogledu pojedinih uloga i obveza. Sam proces izrade SLA-a pomoći će u otkrivanju područja s mogućim poteškoćama ili različitim stajalištima o onome što se podrazumijeva ili zahtijeva. Čak i kad je trenutačna suradnja čvrsta, SLA pomaže učiniti je još otpornijom na buduće izmjene osoblja. Štoviše, jedna je od svrha SLA-a utvrditi tko što čini kad nešto pođe po zlu. Bolje je izraditi plan djelovanja u slučaju nepredviđenih situacija prije nego što do njih dođe.

Obuhvaćene usluge

12. Kao što je već navedeno, sadržaj SLA-a nekad može obuhvaćati pitanja koja bi jednako tako mogla biti uključena u MoR usmjeren na politiku, odnosno obrnuto. Katkad nije moguće odrediti jasnu granicu: na primjer, spremnost SB-a da plati kamatu na gotovinski saldo jedinstvenog računa riznice (JRR) može se uočiti u MoR-u, ali obračun kamate, prema usporednoj metodi ili metodi izračuna stvarnog broja dana, može biti obuhvaćen u SLA-u. U

određenim slučajevima SLA može sadržavati raspored koji je sastavljen neovisno o SLA-u, primjerice popis bankovnih računa riznice kojima upravlja SB ili njihova interakcija često će se mijenjati i najbolje bi ih bilo pregledati neovisno o SLA-u, iako se SLA-om zahtijeva utvrđivanje takvog popisa.

13. Za potrebe ovog izvješća, konkretno sredstvo nije važno. Može postojati jedan ili više SLA-ova koji obuhvaćaju različite usluge. Mogu ili ne moraju biti izravno povezani s MoR-om. Rasprava koja slijedi počiva na pretpostavci da postoji jedan SLA kojim se utvrđuje granica između njega i bilo kojeg MoR-a. Jednako je primjenjiv na sve ugovore koji sadržavaju pružene usluge.

14. Najvažnija i svakako najučestalija usluga koju će SB pružiti jest bankarska usluga. Osim u vrlo malo iznimnih slučajeva, uglavnom u Latinskoj Americi, JRR se nalazi u SB-u, a to se ovdje i podrazumijeva. SB može posjedovati i druge račune riznice (npr. račune za projekte koje financiraju donatori) koji nisu isključivo dio JRR-a, ali obuhvaćeni su SLA-om. Čak i ako su svi ti računi pod nadzorom politike riznice, način na koji funkcioniraju i kako se o tome izvještava u praksi će ovisiti o tome kako su sustavi SB-a uređeni, što će biti dio SLA-a.

15. Bankarska uloga obuhvatit će rješavanje državnih plaćanja. Kako će to izgledati u praksi, uvelike će se razlikovati od zemlje do zemlje, ovisno o tome jesu li plaćanja centralizirana ili decentralizirana u odnosu na potrošačke jedinice i ovisno o razini povjerenja koje poslovne banke imaju prema SB-u. Centralizirana plaćanja izravno može izvršiti riznica prijenosom elektroničkih financijskih sredstava ili SB u ime riznice, a ta se plaćanja mogu kontrolirati putem Državnog integriranog informacijskog sustava za upravljanje javnim financijama (GIFMIS) ili putem ograničenja na bankovnim računima (koji se mogu nalaziti u poslovnim bankama umjesto u SB-u). Stvarni zahtjevi uvelike će ovisiti o razvoju informacijske tehnologije (IT) u SB-u i riznici. Važna će biti i vrsta i uloga svih lokalnih ureda SB-a ili riznice.

16. SB će pružiti i druge usluge koje se ubrajaju u opće područje upravljanja dugom i novčanim sredstvima. One mogu obuhvaćati preuzimanje uloga fiskalnog agenta, posrednika za namiru i arhivara ili agenta za plaćanje državnih obveznica. Istodobno će riznica pružiti usluge središnjoj banci, posebno pregledom projekcija novčanog toka, ali i drugi će podaci često biti važni.

17. Određena pitanja koja bi mogla biti obuhvaćena u ovim podnaslovima, a oslanjaju se na primjere iz drugih zemalja, istaknuta su u Prilogu A. Obrađena su i neka generička pitanja, posebno ona koja se odnose na nastavak poslovanja. Mnoge će se usluge s vremenom razlikovati, na primjer s obzirom na razvoj IT-ja, a to može zahtijevati izmjene u SLA-ovima.⁷

18. SLA bi inače trebao uključivati pokazatelje učinka ili ciljeve. Mnogi od njih bit će u obliku rokova, tj. poštovanje dnevnog rasporeda, izvještavanje ili pružanje podataka unutar određenog broja sati ili dana nakon zatvaranja bilo kojeg razdoblja ili neposredno odgovaranje

⁷ Nigerijski SB nedavno je razvio pristup elektroničkom plaćanju za izvršenje uputa za plaćanje, raspored isporuka, prikupljanje prihoda i izvještavanje putem interneta. Za to je pripremio opsežan MoR/SLA-ove između sebe i središnje države te pokrajinskih državnih tijela kojim se uređuje njegova upotreba.

na zahtjeve. Mogu postojati službeni ciljevi koji su povezani s plaćenim naknadama,⁸ ili mogu biti strukturirani u obliku namjere za „najboljim nastojanjima”. Podaci o učinku trebali bi se prikupiti i pohraniti. Čak i ako se prate samo kao pokazatelji, a ne ciljevi, promjene tijekom vremena mogu potaknuti rasprave na sastancima pregleda, utvrditi područja za poboljšanje ili omogućiti temelj za postavljanje budućih ciljeva.

Struktura SLA-a

19. SLA-om će se morati riješiti brojna pitanja u pogledu procesa i upravljanja. Neka su od njih pitanja nadležnih tijela i potpisnika, svakodnevna interakcija, postupak za rješavanje sporova, strukture naknade i kompenzacije, jamstva kontrole i strukture za pregled. Ne postoji jedinstven predložak za takva pitanja, ali trebala bi biti obuhvaćena u svakom SLA-u.

20. U Prilogu B ističe se moguća struktura SLA-a kojom se utvrđuju ta različita pitanja u pogledu upravljanja i navode se mogućnosti za njihovo rješavanje. Zamišljena je kao sveobuhvatan popis, ali neće sve zemlje pokriti svaku točku. Nakon izrade SLA-a preporučljivo je izbjegavanje prevelikih formalnosti ili razrade pojedinosti jer se to može utvrditi naknadnim revizijama po potrebi.

21. U Prilogu B postoje dva pitanja o kojima bi trebalo dodatno raspraviti. Najprije, o vrsti jamstva kontrole: u sektoru financijskih usluga značajan dobavljač usluga sve češće nalogodavcu mora iznijeti dokaze o vanjskoj reviziji u pogledu prikladnosti i primjerenosti njegova sustava unutarnjih kontrola. Od dobavljača usluga često će se očekivati da korisniku iznese službeno revizorsko izvješće,⁹ kako bi korisnika uvjerio da njegove sustave unutarnjih kontrola i isporuke neće ugroziti dobavljačevo nemarno upravljanje rizikom. Zbog vrste odnosa između riznice i SB-a zahtjev riznice za zasebnim izvješćem o reviziji SB-ova sustava unutarnjih kontrola mogao bi biti teško izvediv. Riznica se može odlučiti osloniti na, recimo, materijal o upravljanju operativnim rizikom objavljenom u SB-ovu godišnjem izvještaju. U svakom slučaju, važno je da se riznica izričito pozabavi tim pitanjem, s obzirom na to da će upravo ona i njezini ministri u praksi biti odgovorni za bilo kakav neuspjeh kontrole bilo kojeg dobavljača.

22. Druga bitna stvar je priroda naknada ili troškova: trebali ih uopće plaćati i ako da, kako se izračunavaju. U nekim zemljama gdje je, barem u prošlosti, središnja banka (SB) smatrana sastavnim dijelom državnih struktura, plaćanje naknada je nepoznat koncept: može se činiti nepotrebnim, ako nije predviđeno postojećim zakonodavstvom. Međutim, dobra je praksa da riznica plaća pruženu uslugu (a SB bi trebao platiti kamatu na salda JRR-a) jer to daje ispravne ekonomske signale i o upotrebi i novom ulaganju. Ako je usluga „besplatna” za riznicu, nema

⁸ Jedna zapadnoindijska zemlja uključuje odredbu prema kojoj će SB platiti odštetu u iznosu od 50 posto od naknade za transakciju ako ne uspije provesti transakciju u navedenom roku.

⁹ Godinama je *Statement on Auditing Standards (SAS) No. 70*, Uslužne organizacije, bio općepriznat revizijski standard koji je donio Američki institut ovlaštenih javnih računovođa, iako se taj standard uvelike upotrebljava i u Europi. Nedavno je zamijenjen Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) br. 3402, Izvješća s izražavanjem uvjerenja o kontrolama u uslužnim organizacijama, koji je izdao Odbor za međunarodne standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja. MSIU 3402 donesen je kako bi se omogućio standard za izražavanje uvjerenja za organizacije korisnike i njihove revizore u pogledu kontrola u uslužnim organizacijama koje će vjerojatno utjecati na sustave unutarnjih kontrola korisnika.

načina da se procijene resursni troškovi dodatne upotrebe ili novih zahtjeva. Ni SB ni riznica neće imati mehanizam za ocjenu investicijskih prioriteta kad su resursi ograničeni.

23. Naknade se trebaju izravno teretiti na proračun, a ne namiriti preko kamata duga (za razliku od primitaka od kamata plaćenih za saldo JRR-a). To je ispravan odraz državnih potraživanja nad resursima. Dok naknade dolaze putem neto profita SB-a, proračunski se utjecaj može smanjiti većim dividendama od SB-a.

24. Naknade bi trebale odražavati povezane troškove (idealno, dugoročne marginalne troškove, iako bi to moglo biti teško izračunati) kako bi se poslali pravi ekonomski signali. U praksi će se naknade obično prikupljati po transakciji, paušalno ili miješano. Postoji primjer naknada koje se izračunavaju jednostavno kao postotak vrijednosti transakcije, ali s obzirom na to da se troškovi transakcije obično neće mijenjati bez obzira na njezin iznos, to nije ekonomski efikasno osim ako se ne upotrebljava u kombinaciji s drugim formulama.¹⁰ Važno je uzeti u obzir i troškove uspostave novih postupaka izračuna i naplate naknada. Kad se ugovor o razini usluge prvi puta izrađuje nije pametno razvijati sofisticiran sustav: može se naknadno pomjeriti sukladno iskustvu i zahtjevima tih dviju institucija.

25. U praksi bi kombinacija paušalnog iznosa i varijabilnog troška mogla biti najbolji pristup, kao kompromis između jednostavnosti i potrebe da se izraze troškovi. Naknada za obradu aukcija mogla bi biti paušalni iznos po aukciji. Za izračun troškova riznica će se vjerojatno morati osloniti na SB, barem na početku, što nije idealno. Ali ako SB ima druge klijente, bilo u privatnom bilo javnom sektoru, naknade koje oni plaćaju mogle bi se upotrijebiti kao ekvivalent, a struktura naknada banaka u privatnom sektoru mogla bi poslužiti kao koristan pokazatelj. Zbog takvih su usporedbi neke riznice prestale upotrebljavati SB za npr. usluge registracije, a umjesto toga plaćaju znatno niže jedinične troškove voditelja registara u privatnom sektoru, sukladno većem obujmu svojih transakcija.

Listopad 2017.

¹⁰ Jedna opcija je da se upotrebljava postotna naknada s nominalnom gornjom i donjom granicom po transakciji.

PRILOG A: USLUGE OBUHVAĆENE SLA-OM

1. Ovaj prilog sadržava sažetak odredaba koje bi mogle biti uključene u SLA ovisno o uslugama koje obuhvaća i njihovoj važnosti. Uvelike se temelji na iskustvu SLA-ova u praksi, iako će određenim zemljama trebati cijeli opseg.¹¹ Namjena popisa nije normativna. Više je riječ o skupu pitanja koja jesu ili bi mogla biti obuhvaćena, kako bi ih zemlje mogle iskoristiti po potrebi tako da najbolje odražavaju njihove konkretne okolnosti. Precizan nacrt također će odražavati lokalne običaje i praksu. U određenim slučajevima njegov će obuhvat ovisiti o razini povjerenja i razumijevanja između SB-a i riznice iako, kao što je navedeno u glavnom tekstu, dobri međusobni odnosi ne bi se trebali upotrebljavati kao razlog za izbjegavanje određivanja pokazatelja učinka ili obrazloženja kako bi se problemi trebali rješavati.

2. Funkcija posrednika za namiru može se primijeniti na transakcije za upravljanje dugom (npr. osiguravanjem da su stranke suglasne i da su vrijednosni papiri preneseni prema očekivanjima), ali vjerojatno će biti značajnija u odnosu na upravljanje novčanim sredstvima u riznicama koje aktivno upravljaju novčanim sredstvima ili se koriste tržištem repo ugovora.

3. Većina onoga što slijedi odnosi se na usluge koje su pružili SB ili riznica – usluge riznice navode se na kraju. O međudjelovanju koje bi moglo biti potrebno za omogućivanje posebnih monetarnih razmjera, o čemu je bilo riječi u glavnom tekstu, ne navodi se ništa. Upotrebljavaju se u relativno malo zemalja te su osmišljene tako da se nose s posebnim izazovima. Međutim, često će zahtijevati specifikacije postupaka koji imaju značajke SLA-a, ili bi ih trebalo dodati u SLA.

Bankovne usluge

- Struktura bankovnih računa i njihovo međudjelovanje. To može uključivati povezivanje, čišćenje ili zračljenje. Mogu postojati nominalni podračuni ili podračuni glavne knjige kojima može upravljati SB ili riznica iz GIFMIS-a. Od SB-a se može zahtijevati da upravlja „kreditnim limitima” potrošačkih jedinica.
- Važno je i kako su salda podračuna agregirana u svrhu obračuna salda u JRR-u. SLA će možda morati obuhvatiti i druge specificirane račune riznice izvan JRR-a (npr. donatorski računi).
- Dogovoreni postupci za otvaranje i zatvaranje bankovnih računa.
- Upravljanje deviznim novčanim tokovima: jesu li i kad su novčani priljevi pretvoreni u domaću valutu i po kojem deviznom tečaju te izvor novčanih odljeva. Od SB-a se može zahtijevati da svakodnevno objavljuje devizne tečajeve.

¹¹ Rumunjska je jedna od država u kojima SLA između Ministarstva javnih financija i SB-a obuhvaća puni opseg tih usluga (iako ne svaku pojedinu točku). Usluge uključuju rad JRR-a (domaće i devizne račune uz plaćenu kamatu), uloge banke kao fiskalnog agenta, arhiv državnih obveznica i posrednika za namiru i plaćanje te sudjelovanje ministarstva u sustavima plaćanja. Utvrđuje prava i obveze obiju stranaka, uključujući one koji se odnose na upravljanje operativnim rizikom te precizno navodi naknade koje se odnose na transakcije.

- Nabava bankovnih izvoda, vrijeme i pojedinosti (u modernom okruženju sve će pojedinosti biti dostupne riznici putem interneta, ali to još nije uobičajena praksa). Odnosne obveze usklađivanja.
- Plaćanja koja obrađuje SB: vrijeme i način prijenosa podataka iz riznice.
- Rokovi za upravljanje transakcijama (zahtjevi primljeni do [15.00 sati] obrađuju se istog dana itd.).
- Kamatna stopa koja se plaća na salda u JRR-u,¹² uključujući način na koji se kamata obračunava te učestalost njezina kreditiranja. Oročenja mogu imati različite kamatne stope.
- Aranžmani za zaduživanje u središnjoj banci gdje je to moguće (koji mogu biti uređeni zakonodavstvom): stupanj automatizma, ograničenja, dospijeca, mogućnost obnove i kamata koju treba obračunati (koja može biti razlika u odnosu na stope plaćene na salda).
- Može se javiti potreba za novim odredbama kad je riznica sudionik u sustavu plaćanja, ali standardna su pravila koja se primjenjuju na sve sudionike (iako naknade nisu nužno jednake; SB će možda riznici morati dati pristup podacima o dnevnoj likvidnosti [gdje odljevi prethode priljevima u cijelom sustavu plaćanja], međutim ne postoji rizik za SB u usporedbi s davanjem zajmova u privatnom sektoru).

Usluge fiskalne agencije

- Dogovori za bilo koju prethodnu raspravu o planovima zaduživanja ili sigurnosti koji su odabrani za nadolazeću dražbu te obavijest o povezanim raspravama (mogu biti u MoR-u). (doprinos SB-a strategiji upravljanja dugom vjerojatno će biti obuhvaćen u MoR-u ili drugdje).
- Upravljanje dražbama: objava pojedinosti o dražbama, prikupljanje ponuda (napismeno, telefonski ili elektronički), upravljanje bilo kakvim novčanim depozitima, obrada i interno predstavljanje rezultata za donošenje odluka, objava rezultata te rokovi za te aktivnosti (određeni će se rokovi primjenjivati i na riznicu, tj. u okviru odluka koje treba donijeti i iznijeti u pogledu sigurnosti i količina te bilježenje rezultata).
- Obveze u odnosnim ugovorima primarnih dilera.

¹² Referentne kamatne stope koje se upotrebljavaju na međunarodnoj razini razlikuju se. Uključuju stope koje su dostupne za nebankovne depozite u poslovnim bankama (Peru, Bjelarus, Kina) ili za međubankovne depozite (Meksiko), stope ostvarene na nedavnom trezorskom zapisu ili povezanim natjecajima (Italija, Južna Afrika, Kanada) te stope imovine stranaka u posjedu središnjih banaka (Brazil, Trinidad i Tobago, zemlje Istočnokaripske valutne unije). Referentne stope uključuju i one povezane s politikom SB-a ili koridor stopa (vjerojatno najučestalija praksa i slučaj nekoliko zemalja Eurozone iako se različite stope mogu plaćati u skladu s tim prelaze li salda ciljne razine. Neke druge zemlje posluju na temelju sličnog rasporeda koji se odnosi na veličinu, kao npr. Mauricijus). Postoje i drugi primjeri gdje su stope plaćene kamate niže od stopa na tržištu (Filipini, Indonezija, Makedonija i Vijetnam), iako je zbog trenutačno niskih međunarodnih kamatnih stopa razlika često zanemariva. Primjena stope na imovinu stranaka kad su salda velika pomaže zaštititi bilancu središnje banke iako ona tad nedvojbeno djeluje kao posrednik, a riznica bi trebala imati ulogu u utvrđivanju imovine. U Brazilu imovina stranaka odražava nepodmirenu zalihu duga na tržištu koja monetarnoj vlasti daje niz instrumenata koje može upotrijebiti kao kolateral te i kompenzira riznicu po stopi koja odražava ukupni trošak duga.

- Vrsta bilo kojih transakcija SB-a na sekundarnom tržištu u ime riznice te povezane smjernice i izvješća.
- Izvješća o aktivnosti tržišta.

Namirenje i povezane usluge

- Vrsta međudjelovanja sa sustavom namire, struktura računa i povezane obveze SB-a i riznice u pogledu statusa i oblika podataka o transakciji te odgovornost za bilo kakve pogreške.
- Transakcije i izvještavanje o zalihama, pristup riznice računima namire (uključujući u svrhu usklađivanja).
- Rokovi za upravljanje transakcijama kako bi se ispoštovali rokovi isključenja.
- Potvrda namirenja transakcije. Postupanje prema neizvršenju obveza stranke.
- Pristup podacima o dnevnoj likvidnosti (ograničenja te tko plaća bilo kakve naknade – vidjeti i prethodno u pogledu plaćanja).
- Aranžmani upravljanja kolateralom, uključujući korporativne mjere.¹³
- Pristup riznice kolateralu koji ima središnja banka za posebno poslovanje u skladu s repo ugovorima (vidjeti glavni tekst).

Usluge registracije

- Održavanje registra svih imatelja obveznica koji osigurava da su sve transakcije primarnog i sekundarnog tržišta ispravno obuhvaćene.
- Izvještavanje o vlasništvu obveznica u dogovorenom obliku i prema dogovorenoj učestalosti.
- Plaćanje kupona i otplate do datuma dospijeca (te aranžmani za terećenje JRR-a).
- Rješavanje nepotraživanih plaćanja.
- Postupci (vremenski okviri, informacijski tok) za provedbu aktivnosti upravljanja obvezama (što može biti zaseban protokol).

¹³ Upravljanje kolateralom značajno je pitanje u kojem riznica aktivno upravlja novčanim sredstvima i koristi se tržištem repo ugovora. Ako je SB posrednik, očekivat će se da procijeni kolateral, uvede dogovorenu prvotnu maržu i potvrdi primitak; obračuna varijacijsku maržu (ako je dogovorena) i osigura da joj je kolateral prilagođen (što može biti u svakom slučaju); provede zamjenu (jedne obveznice drugom) gdje je ta mogućnost dogovorena s drugom strankom; osigura da se drugi krug namiri na vrijeme te da se novac vrati; i upravlja kuponima koji su plaćeni tijekom razdoblja repo ugovora (iako je često jednostavnije nikad ne prihvatiti zatvaranje kolaterala na datum kupona). SLA bi precizirao zadatke, vremenske okvire i komunikacijske puteve. U praksi se neki od tih zadataka mogu rješavati u okviru sustava namirenja, ovisno o tome koliko je napredan.

Kontinuitet poslovanja

- Jamstva poslovnog kontinuiteta, aranžmani za prijavljivanje problema i njihovo uklanjanje te što se događa nakon pojave kontinuiteta poslovanja.¹⁴
- Naknada u slučaju pada sustava IT-a.¹⁵
- Sankcije za neizvršenje obveza.

Usluge riznice prema SB-u

- Projekcije novčanog toka: pojedinosti, oblik i učestalost.
- Ostali važni podaci (o učinku proračuna, bilanci plaćanja itd.) gdje je to u nadležnosti MF-a.
- Pravodobne informacije o proračunskim planovima, rasporedu dražbi, neobičnim aktivnostima u pogledu duga i novčanih sredstava itd.

¹⁴ U Francuskoj je SB (*Banque de France, BdF*) riznici (*Agence France Trésor, AFT*) zajamčio „nesmetan pristup aplikacijama za održavanje računa” i „provedbu hitnog postupka sigurnosnog kopiranja u slučaju događaja koji narušava telekomunikacijsku vezu između AFT-a i BdF-a”. U Ujedinjenoj Kraljevini također postoji ugovor s SB-om prema kojemu SB na određeno vrijeme može osigurati prostorije u slučaju pojave kontinuiteta poslovanja u Uredu za upravljanje dugom Ujedinjene Kraljevine. Postoje i drugi primjeri kad će SB preuzeti poslovanje riznice ako primjerice riznica ne može provesti svoja uobičajena plaćanja.

¹⁵ MoR-ovi BdF-a/AFT-a predviđaju „naknadu za ulagačke prilike koje su propuštene jer BdF nije u mogućnosti ispuniti svoje ugovorne obveze”. Taj se članak odnosi primarno na događaje koji narušavaju tok informacija u riznicu ili sprječavaju određene transakcije.

PRIOLOG B: STRUKTURA SLA-A

1. U nastavku su navedeni naslovi s bilješkama koji bi se mogli naći u tipičnom sveobuhvatnom SLA-u. U njima je utvrđeno kako će se upravljati uslugama u okviru SLA-a i kako će biti uređen međuodnos između dviju stranaka; materijalna pitanja, tj. usluge koje će se pružiti navedene su u Prilogu A.
2. Raspored naslova u nastavku nije normativan; ovisit će o lokalnom izboru, kao i oblik i stupanj formalnosti izrade nacрта.

Pozadina, svrha i područje primjene

- Općenita izjava. Možda će trebati navesti mjerodavno zakonodavstvo.
- [Možda će trebati pojasniti važnost poreznih propisa]

Nadležna tijela

- Moguće da će biti potrebno jamstvo u pogledu toga da obje stranke imaju ovlasti pristati na uvjete SLA-a. To može uključivati prava intelektualnog vlasništva nad svim upotrijebljenim IT-jem.
- Prihvaćaju se samo valjane smjernice. Način informiranja o smjernicama (telefaksom, e-poštom, telefonom, SWIFT-om itd.) i potrebnim potpisima te njihovu obliku.
- Kako i koliko dugo se čuva evidencija o smjernicama i pruženim uslugama.

Obveze SB-a i riznice

- Dostavljene pojedinosti o uslugama, moraju se pratiti tok informacija, formati, pokazatelji učinka, a podaci se moraju prikupljati (vidjeti Prilog A).
- Aranžmani za nepredviđene obveze i kontinuitet poslovanja (vidjeti Prilog A).

Obveze

- Odredbe o višoj sili (vjerojatno nijedna stranka ne prihvaća odgovornost za ono što je izvan njezine moći) Primjenjuje se obostrano.
- Aranžmani za naknadu u slučaju pogreške (možda npr. vidljiv gubitak interesa umjesto uobičajene štete); naknada štete za bilo koja (uspješna) potraživanja treće strane.

Sudski postupak

- Obično se provodi u skladu s hijerarhijskim poretkom [mogućnost upotrebe vanjskog arbitra, što možda i nije preporučljivo]

Planiranje unaprijed

- Dogovor da se međusobno obavješćuju o izmjenama uvjeta ili novim proizvodima.
- Spremnost (najbolje nastojanje) na ispunjavanje novih uvjeta uz potrebnu obavijest.
- Aranžmani kojima se dogovara izrada i testiranje bilo kakve novine u IT-ju (trebalo bi odlučiti na vrijeme).

Praćenje i suradnja

- Redoviti sastanci za dogovor o suradnji, npr. tromjesečno, radi analize učinka; također utvrđivanje bilo kakvih problema koji se ponavljaju ili pojašnjenje novih prijedloga. Rjeđi sastanci na višim razinama.
- SLA može biti dokument kojim se osniva Odbor za koordinaciju novčanim sredstvima ili slično tijelo te kojim se utvrđuje opis poslova (što može biti i u MoR-u).
- Obje bi stranke trebale imenovati osobu nadležnu za održavanje odnosa.

Obračun i naplata

- Vrsta naknada (po transakciji ili paušalni iznos ili kombinacija). [Vidjeti raspravu u glavnom tekstu]
- Razina naknada može se mijenjati češće (po mogućnosti jednom godišnje) nego struktura naknada.¹⁶
- Bit će potrebno navesti pojedinosti o tome koliko često i kojim putem se plaćaju naknade.

Jamstva kontrole

- Kako obje stranke mogu zajamčiti jedna drugoj prikladnost svojih sustava unutarnjih kontrola. Ako se usluge rizične prema SB-u primarno odnose na podatke, SB je prvi koji će morati dati jamstvo (vidjeti raspravu u glavnom tekstu).

Povjerljivost

- Većina je SLA-ova povjerljiva, dijelom jer sadržavaju osjetljive informacije koje se odnose na poslovanje, ali i kako bi se smanjio rizik od neovlaštenih transakcija.
- Moguće je objaviti sažetak ili prilagođenu verziju.
- Isto tako svaka stranka mora poštovati i čuvati povjerljive podatke druge stranke.

Analiza, pregled i raskid

- Povremen pregled i ažuriranje
- Spremnost na izmjene uz suglasnost obiju stranaka.
- Razdoblje za slanje obavijesti i drugi aranžmani; rješavanje nepodmirenih zaduženja/zajmova.

¹⁶ Na Islandu MoR-om/SLA-om se predviđa da plaćanja moraju biti usklađena sa stopom inflacije.